

Εγκαίνια του αποκατεστημένου ανακτόρου του Φιλίππου Β' στις Αιγές

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Την Παρασκευή 5/1/2024, στις 13.00, ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης θα εγκαινιάσει το πρόσφατα αναστηλωμένο ανάκτορο των Αιγών και θα ξεναγηθεί από την υπουργό Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη και την Επίτιμη Έφορο Αρχαιοτήτων Αγγελική Κοτταρίδη.

Επίκεντρο του μεγάλου οικοδομικού προγράμματος, με το οποίο ο Φιλίππος Β' (359- 336 π.Χ.) εκσυγχρόνισε και αναβάθμισε τις Αιγές, τη βασιλική μητρόπολη των Μακεδόνων, είναι το ανάκτορο, το «βασίλειον» των Αιγών -με την αρχαία ονομασία του- με έκταση περίπου 15.000 τ.μ. Πρόκειται για το μεγαλύτερο οικοδόμημα της κλασικής Ελλάδας. Κτίριο λιτό και λειτουργικό και συγχρόνως μνημειακό και επιβλητικό, το αρχετυπικό οικοδόμημα χαρακτηρίζεται από την πολυτέλεια των υλικών, την εφευρετικότητα και την τελειότητα της εκτέλεσης, τα απροσδόκητα επιτεύγματα της τεχνολογίας και, συγχρόνως, από τη γεωμετρική καθαρότητα της φόρμας που διαμορφώνει ένα σύνολο απaráμιλλης

ηρεμίας, κομψότητας και αρμονίας, όπου όλα υποτάσσονται στη γοητεία του μέτρου.

Με το μνημειώδες πρόπυλο που παραπέμπει σε ιερό, τις εντυπωσιακές διώροφες στοές της πρόσοψης που ανοίγονται στην πόλη και προσκαλούν τους πολίτες να κάνουν χρήση του χώρου τους, το μέγα περιστύλιο γύρω από το οποίο οργανώνονται οι χώροι των συμποσίων, τη θόλο που σύμφωνα με τις επιγραφές ήταν ιερό του Πατρώου Ηρακλή, τη βιβλιοθήκη/αρχείο και το μικρότερο δυτικό περιστύλιο που εξυπηρετούσε βοηθητικές χρήσεις (παλαίστρα κλπ.), το «βασίλειον» καθίδρυμα των Αιγών στέγαζε όλες εκείνες τις δομές που ήταν απαραίτητες για την άσκηση της πολυεπίπεδης δημόσιας εξουσίας.

Με 16 δωρικούς κίονες σε κάθε πλευρά του, το μέγα περιστύλιο των Αιγών, που εικονοποιεί την έννοια του τετραγώνου, είναι το πρώτο του είδους του. Έχοντας έκταση 4.000 τ.μ., χωρούσε τουλάχιστον 8.000 άτομα και μπορούσε να λειτουργήσει ως τόπος συνάθροισης των Μακεδόνων. Ο τόπος συνάθροισης των πολιτών παίρνει εικόνα αυλής και η λέξη «αυλή» γίνεται συνώνυμη με την έννοια της βασιλείας.

Ο αρχιτέκτονας συγχώνευσε με τρόπο εξαιρετικά εφευρετικό παραδοσιακά στοιχεία και ριζοσπαστικές επινοήσεις. Το κτίριο άρχισε να κατασκευάζεται στα μέσα του 4ου αιώνα και είχε ολοκληρωθεί το 336 π.Χ., όταν ο Φίλιππος Β΄, στο αποκορύφωμα του εορτασμού της παντοδυναμίας του, δολοφονήθηκε καθώς έμπαινε στο γειτονικό θέατρο. Στο μεγάλο περιστύλιο του ανακτόρου ανακηρύχθηκε βασιλιάς των Μακεδόνων ο Αλέξανδρος Γ΄ (Αρριανός, Αλ. Α. 1.25.1 – 2) και ξεκίνησε την πορεία που θα άλλαζε τον κόσμο.

Το ανάκτορο καταστρέφεται παραδειγματικά στα μέσα του 2ου αι.π.Χ., μετά την οριστική κατάλυση του βασιλείου από τους Ρωμαίους του Μέτελλου, το 148 π.Χ.

Ό,τι απέμεινε από τη λιθορπαγή, που συνεχίστηκε για αιώνες, αποκαλύφθηκε με την ανασκαφή που ξεκίνησε το 1865 και συνεχίστηκε τον 20ό αιώνα, τη δεκαετία του 1930 και τις δεκαετίες του 1950-1960.

Το έργο συντήρησης, στερέωσης, αποκατάστασης και αναστήλωσης του μνημείου πραγματοποιήθηκε από την αρμόδια Εφορεία Αρχαιοτήτων Ημαθίας με αυτεπιστασία. Διήρκεσε από το 2007 έως το 2023 ως συγχρηματοδοτούμενο έργο διαδοχικών ευρωπαϊκών προγραμμάτων, με συνολικό προϋπολογισμό 20.300.000 ευρώ.

Το έργο επεκτάθηκε στο σύνολο της έκτασης του μνημείου (15.000 τ.μ.) και στον περιβάλλοντα χώρο αυτού, σε συνολική έκταση περίπου 25.000 τ.μ. Έγινε εκ νέου

αποκάλυψη των λειψάνων, ανασκαφή και στρωματογραφική τεκμηρίωση, συντήρηση και συστηματική καταγραφή όλων των κινητών ευρημάτων και των λίθινων αρχιτεκτονικών μελών (πολλές δεκάδες χιλιάδες), τεκμηρίωση και στερέωση των σωζόμενων στοιχείων στη θέση τους, συντήρηση και αισθητική αποκατάσταση των ψηφιδωτών και των μαρμαροθετημάτων των δαπέδων (περίπου 1.400 τ.μ.), στερέωση, συμπλήρωση και αποκατάσταση θεμελιώσεων και υποβάσεων, αναστήλωση κιονοστοιχιών επιτόπου και αναστήλωση τμήματος του άνω ορόφου της πρόσοψης στο αίθριο του μουσείου, καθώς και το μεγάλο έργο αντιστήριξης του πρανούς πάνω στο οποίο βρίσκεται το μνημείο.

Επιστημονικά και διοικητικά υπεύθυνη του έργου σε όλες τις φάσεις ήταν η Δρ Αγγελική Κοτταρίδη, αρχαιολόγος, και επιβλέποντες της τελικής φάσης ήσαν οι Ολυμπία Φελεκίδου, πολιτικός μηχανικός-αναστηλώτρια, Κική Κυρηττοπούλου, αρχιτέκτων, Εύα Κοντογουλίδου, αρχαιολόγος, Κώστας Τζίμπουλας, συντηρητής αρχαιοτήτων, Γιώργος Κωνσταντινόπουλος, εργατοτεχνίτης.

Ο αριθμός των εργαζομένων ΙΔΟΧ κυμάνθηκε από 70-160.